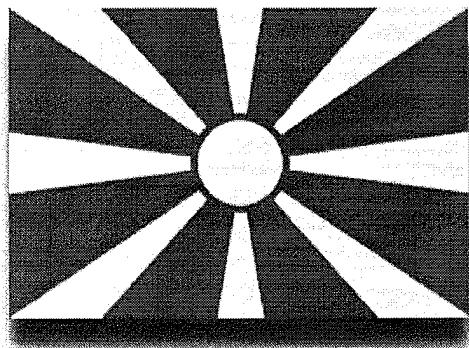

**АФИРМАЦИЈА, ПРОДЛАБОЧУВАЊЕ
И ПРОШИРУВАЊЕ НА ВЕКОВНИТЕ
КУЛТУРНИ ВРСКИ МЕЃУ
Р.МАКЕДОНИЈА И Р.СРБИЈА**

(Зборник на ѕтудии и научни трудови од Меѓународен научен симпозиум)

БИТОЛА
2016

CONSULATE OF REPUBLIC OF SERBIA
IN REPUBLIC OF MACEDONIA - BITOLA

Promotion, enhancement and expansion of
centuries-old cultural ties
between Republic of Macedonia
and Republic of Serbia

(proceedings from the International Scientific Conference
held on 30th and 31th October 2015 in Bitola)

BITOLA
2016

КОНЗУЛАТ НА РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА - БИТОЛА

Афирмација, продлабочување и проширување на
вековните културни врски меѓу
Р.Македонија и Р.Србија
(Зборник на трудови од Меѓународниот научен собир,
одржан на 30-ти и 31-ви октомври 2015 година во Битола)

БИТОЛА
2016

КОНЗУЛАТ НА РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА - БИТОЛА

Библиотека: Зборници на трудови од одржани научни собири

Редакциски одбор:

м-р Силјан Мицевски,
прод. д-р. Александар Стерјовски,
проф. д-р. Вера Стојчевска - Антиќ,
проф. Снежана Петровска, проф. Славе Николовски - Катин,
м-р Зоран Пејковски, Весна Манојловска

Издавач:

Конзулат на Р.Србија во Р. Македонија – Битола

За издавачот:

м-р Силјан Мицевски, почесен конзул на Р. Србија
во Р. Македонија – Битола

Рецензент:

проф. д-р. Вера Стојчевска - Антиќ

Зборникот на трудови е финансиран од ГП “Пелистер” – Битола.
Организаторот ја искажува својата искрена благодарност.

CIP - Каталогизација во публикација

Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

930.85(497.7:497.11)(062)

МЕЃУНАРОДЕН научен собир (2015 ; Битола)

Афирмација, продлабочување и проширување на вековните културни
врски меѓу Р.Македонија и Р. Србија : (зборник на трудови од
Меѓународниот научен собир, одржан на 30-ти 31-ви октомври во Битола)
/ [редакциски одбор Силјан Мицевски ... [и др.] ; превод Зоран
Пејковски]. - Битола : Конзулат на Република Србија во Република
Македонија =Bitola : Consulate of R. Serbia in R. Macedonia, 2016. -
688 стр. ; илустр. ; 25 см. - (Библиотека Зборници на трудови од
одржаните научни средби)

На наспор. насл. стр.: Promotion, enhancement and expansion of
centuries-old cultural ties between Republic of Macedonia and
Republic of Serbia : (proceedings from the International Scientific
Conference held on 30th and 31th October 2015 in Bitola)

ISBN 978-608-65122-5-5

1. Ств. насл. на наспор. насл. стр. 2. Мицевски, Силјан [уредник]
. - I. International Scientific Conference (2015 ; Битола) види
Меѓународен научен собир (2015 ; Битола)
а) Културни врски - Македонија - Србија - Собири
COBISS.MK-ID 101547274

СОДРЖИНА

В О В Е Д	5
ПОЗДРАВНО ОБРАЌАЊЕ НА Н.Е. М-Р СИЛЈАН МИЦЕВСКИ, ПОЧЕСЕН КОНЗУЛ НА Р.СРБИЈА ВО Р.МАКЕДОНИЈА	7
Поздравни говор амб. Душанке Дивјак-Томић, на отварању VI међународног научног симпозијума на тему „Афирмација, продубљивање и проширување вековних културних веза између Р. Македоније и Р. Србије“, Битола, 30. и 31. октобар 2015. године	9
Поздравен говор на амб. Душанка Дивјак-Томић на отворањето на VI међународен научен симпозијум на тема „Афирмација, продлабочување и проширување на вековните културни врски међу Р. Македонија и Р. Србија“, Битола, 30 и 31 октомври 2015 година.....	11

РЕФЕРАТИ / Литература и култура

Акад. Милан ЃУРЧИНОВ ЛИКОТ И ДЕЛОТО НА АНЃЕЛКО КРСТИЋ	17
Станислав Станковиќ Веселинка Лаброска ЗА МАКЕДОНСКИТЕ ДИЈАЛЕКТНИ ИЗОЛАТИ ВО ЈУЖЕН БАНАТ: ИСТОРИЈА И ФОНЕТСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ	23
Вера Стојчевска Антиќ ЗАГРЕПСКИ И БЕЛГРАДСКИ РАКОПИСИ СО МАКЕДОНСКА РЕДАКЦИЈА	35
Проф. д-р Владимир Цветковски СРПСКИ ЛЕКСИЧКИ ЗАЕМКИ И ДРУГ ВИД СРБИЗМИ ВО КОЛОКВИЈАЛНИОТ МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК ВО БИТОЛА.....	39
Д-р Снежана Велковска, БОИТЕ ВО БАЛКАНСКАТА ФРАЗЕОЛОГИЈА.....	45
Проф. д-р Васил Дрвошанов ПРИЛОЗИТЕ ЗА МАКЕДОНСКИТЕ ДИЈАЛЕКТИ НА МИЛИВОЈ ПАВЛОВИЋ ОБЈАВУВАНИ ВО СПИСАНИЕТО „ГЛАСНИК СКОПСКОГ НАУЧНОГ ДРУШТВА“	51
Мери Јосифовска-Момировска МАКЕДОНСКИОТ НАСПРОТИ СРПСКИОТ ЛИЧНОИМЕНСКИ СИСТЕМ.....	67
Лидија Тантуровска „SA MAKEDONSKIM U SVET“	73
Весна Мировска ПОГЛЕД ВРЗ ПРЕЗИМИЊАТА СО СУФИКСИТЕ -ИЌ, -ОВИЌ, -ЕВИЌ КАЈ МАКЕДОНЦИТЕ	85
Проф. д-р Мери Џубалевска Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков – Скопје СРПСКОТО ЈАЗИЧНО ВЛИЈАНИЕ ВО ТЕТОВСКИОТ ГОВОР	97
Проф. д-р Светлана Давкова-Ѓоргиева ЗА АРХАИЧНОСТА НА ЛЕКСЕМИТЕ ОД ЕДНО СЕМАНТИЧКО ПОЛЕ ВО МАКЕДОНСКИОТ И СРПСКИОТ ЈАЗИК.....	103
Доц. д-р Марјан Танушевски НАУЧНАТА СОРАБОТКА НА БАС-СКОПЈЕ И БАС ИНСТИТУТ ЗА МЕНАЏМЕНТ-БИТОЛА СО АКАДЕМСКИ ИНСТИТУЦИИ ОД РЕПУБЛИКА СРБИЈА	111

Проф. д-р Виолета Николовска	
СРПСКО-МАКЕДОНСКИТЕ КУЛТУРНИ ВРСКИ ВО 19 ВЕК	
(ВРЗ ПРИМЕРОТ НА ДЕЛОТО НА Ѓ. ПУЛЕВСКИ)	115
Танас Вражиновски	
СРПСКИ НАРОДНИ ПЕСНИ ВО ЗБОРНИКОТ НА ПЕТАР ДРАГАНОВ „МАКЕДОНИЈА	
И МАКЕДОНЦите, I, МАКЕДОНСКОСЛОВЕНСКИ ЗБОРНИК“	121
Доц. д-р Лидија Ѓурковска	
РАЗВОЈНИОТ ПАТ НА ТЕАТАРОТ ВО БИТОЛА 1918-1925 г.	129
Проф. д-р Родна Величковска,	
РЕФРЕНите И НИВНАТА ФУНКЦИЈА ВО ОБРЕДНАТА ПЕЈАЧКА ТРАДИЦИЈА	
КАЈ СРБите И МАКЕДОНЦите	135
Ирина Арсић	
БЕОГРАДСКО ПЕВАЧКО ДРУШТВО НА ГОСТОВАЊУ У МАКЕДОНИЈИ 1894. ГОДИНЕ:	
СКОПЈЕ, ВЕЛЕС И КУМАНОВО У ПУТОПИСУ СПИРА КАЛИКА	151
Ирина Арсић	
БЕЛГРАДСКОТО ПЕЈАЧКО ДРУШТВО НА ГОСТУВАЊЕ ВО МАКЕДОНИЈА ВО 1894 ГОДИНА:	
СКОПЈЕ, ВЕЛЕС И КУМАНОВО ВО ПАТОПИСОТ НА СПИРО КАЛИК.....	157
проф. д-р Снежана Веновска-Антевска	
КРИТИЧКА АНАЛИЗА НА ДИСКУРСОТ НА ПРЕВОДИТЕ (ПРЕПЕВИТЕ) НА ТЕКСТОВИТЕ ОД	
МАКЕДОНСКАТА И СРПСКАТА ЗАБАВНА МУЗИКА	165
Димитар Пандев	
ВИКЕНТИЕ РАКИЋ НАСПРОТИ ЈОАКИМ КРЧОВСКИ.....	177
Проф. др Сунчица Денић	
КОСОВСКИ ПЕСНИК ВЕЛИМИР ПАРЛИЋ (1910/1938) У АЛМАНАХУ 1930 НА ЈУГУ	
И У СКОПЉУ	183
Проф. д-р Сунчица Денић	
КОСОВСКИОТ ПОЕТ ВЕЛИМИР ПАРЛИЋ (1910-1938) ВО АЛМАНАХОТ 1930 НА ЈУГ	
И ВО СКОПЈЕ.....	191
Христина Андоновска	
МАКЕДОНСКИОТ И СРПСКИОТ ЈАЗИК ВО ПОГЛЕД НА ЕВРОЛЕКТОТ.....	199
М-р Снежана Петрова-҆амбазова	
ЗА НЕКОЛКУ РЕЛЕВАНТНИ ПЕСНИ ЗА ДЕЦА ОД МАКЕДОНСКИ АВТОРИ	
И ЗА НИВНИТЕ ПРЕПЕВИ НА СРПСКИ ЈАЗИК	205
М-р Ана Витанова Рингачева	
МЕДИЈАТОРСКА АТМОСФЕРСКА ПРАКТИКА – ЗМЕЈОВИТИОТ ЧОВЕК ВО МАКЕДОНСКАТА	
И ЗДУХАЧОТ ВО СРПСКАТА НАРОДНА ТРАДИЦИЈА	209
Славе Николовски – Катин	
ПУБЛИКАЦИЈАТА „ПРИДОНЕСОТ НА МАКЕДОНИЈА ВО СВЕТСКАТА ЦИВИЛИЗАЦИЈА“	223
м-р Сања Мирчевска	
НЕКОИ ЗАЕДНИЧКИТЕ БЕЛЕЗИ НА МАКЕДОНСКАТА И СРПСКАТА ЛИТЕРАТУРА	
ОД ВРЕМЕТО НА РОМАТИЗМОТ.....	229
Проф. д-р Зоранчо Малинов	
ПЧИНЈСКИТЕ ЛАЗАРКИ (ЛАЗАРИЦЕ) - КУЛТУРЕН МОСТ ПОМЕѓУ	
МАКЕДОНИЈА И СРБИЈА	239
М-р Милена Ристова-Михајловска,	
АВТОГРАФИТЕ НА МАКЕДОНСКИ КНИЖЕВНИЦИ, КОЛЕКЦИОНИРАНИ ОД	
ЉУБОМИР СТОЈАНОВИќ – СЕВРЕМЕНСКА БАЗА ЗА КНИЖЕВНА ИНТЕРПРЕТАЦИЈА.....	251
Иван Котев	
ВИЛИТЕ И САМОВИЛИТЕ ВО ПЕСНИТЕ ЗА МАРКО КРАЛЕ ВО МАКЕДОНСКАТА	
И СРПСКАТА НАРОДНА ЕПИКА	261

Трајко Огненовски	
КРАЛОТ МАРКО – МАРКО МРЊАВЧЕВИЌ - ИСТОРИСКИ, ЛЕГЕНДАREN, ПОЕТСКИ, ДЕМОНСКИ, МИТСКИ ЛИК (1339 – 1395) И ВО ТОПОНИМИИ ВО БИТОЛСКО И ДЕМИРХИСАРСКО.....	271
Проф. д-р Христо Петрески	
СРПСКИТЕ ВЕСНИЦИ И СПИСАНИЈА КАКО АФИРМАТОРИ НА МАКЕДОНСКАТА КНИЖЕВНОСТ	285
Лилјана ГУШЕВСКА	
ПАРТЕНИЈ ЗОГРАФСКИ И ВУК СТЕФАНОВИЌ КАРАЦИЌ	287
Проф. д-р Александар Стерјовски	
БИТОЛСКИТЕ ДОПИСКИ НА УЧИТЕЛОТ - НОВИНАР ВУКОМАН Ч. ВУКОМАНОВИЌ	297
М-р Анета Шијакова; М-р Зоран Пејковски; Каролина Николоска; МЕДИУМИТЕ ЗА УЛОГАТА НА СРПСКИОТ КОНЗУЛАТ ВО БИТОЛА ЗА ВРЕМЕ НА ГОЛЕМИТЕ ПОПЛАВИ ВО РЕГИОНОТ, ВО 2014 ГОД.	303
М-р Зоран Пејковски; М-р Анета Шијакова; Каролина Николоска; ИНТЕРЕСОТ НА МАКЕДОНСКИТЕ И СРПСКИТЕ МЕДИУМИ ЗА ОТВОРАЊЕТО НА ПОЧЕСНИОТ СРПСКИ КОНЗУЛАТ ВО БИТОЛА.....	313
М-р Никола Талевски	
СОРАБОТКАТА НА СРПСКИТЕ И МАКЕДОНСКИТЕ АФОРИСТИЧАРИ	321
Проф. д-р Викторија Петковска	
ОСВРТ КОН ПРЕВОДОТ НА ДЕЛОТО „ЦРНО ЈАГНЕ И СИВ СОКОЛ“ ОД РЕБЕКА ВЕСТ ИЗВРШЕН ОД ПРОФ. Д-Р ВЛАДИМИР ЦВЕТКОВСКИ.....	329
М-р Никола Главинче	
ВОСПОСТАВЕНАТА СОРАБОТКА НА ПРАВНИЦИТЕ ОД БИТОЛА И БЕЛГРАД - АФИРМАЦИЈА НА КУЛТУРНИТЕ ВРСКИ.....	333
Стојанче Костов	
ЗНАЧЕЊЕТО НА СРПСКИТЕ ЕТНОКОРЕОЛОЗИ ЉУБИЦА И ДАНИЦА ЈАНКОВИЌ ЗА МАКЕДОНСКАТА ЕТНОКОРЕОЛОГИЈА	339
Катерина Петровска-Кузманова	
ВЕРТЕПОТ ВО МАКЕДОНСКАТА И ВО СРПСКАТА ТРАДИЦИЈА.....	345
Ѓорѓи Лазаревски	
МАКЕДОНСКО – СРПСКИ РЕЛАЦИИ ВО ГЕРМАНИЈА	355
Проф. д-р Лилјана Макаријоска	
МАКЕДОНСКАТА И СРПСКАТА СВАДБЕНА ТЕРМИНОЛОГИЈА	365
Доц. д-р Марија Паунова	
ПРИДОНЕСОТ НА СРПСКАТА НАУКА ВО АФИРМИРАЊЕ НА МАКЕДОНСКОТО ЕПИГРАФСКО БОГАТСТВО	375
Д-р Јасминка Ристовска Пиличкова	
ВЛИЈАНИЈЕТО НА ПИРОТСКОТО КИЛИМАРСТВО ВРЗ РАЗВОЈОТ НА МАКЕДОНСКИТЕ КИЛИМИ.....	381

РЕФЕРАТИ / Историја и археологија

Проф. д-р Тодор Чепреганов	
Проф. д-р Ѓорѓи Чакарџаневски	
ПРВА МАКЕДОНСКО-КОСОВСКА УДАРНА БРИГАДА: БРИГАДА НА БРАТСТВОТО И ЕДИНСТВОТО (РЕТРОСПЕКТИВА).....	401
Др Ема Миљковић	
О ПОТРЕБИ ЗАЈЕДНИЧКОГ ИСТРАЖИВАЊА ПРОШЛОСТИ СРБИЈЕ И МАКЕДОНИЈЕ ПОД ОСМАНСКОМ ВЛАШЋУ.....	409

Д-р Ема Миљковиќ	
ЗА ПОТРЕБАТА ОД ЗАЕДНИЧКО ИСТРАЖУВАЊЕ НА МИНАТОТО НА СРБИЈА	
И МАКЕДОНИЈА ПОД ОСМАНЛИСКАТА ВЛАСТ	417
Димитар Ѓорѓиевски	
АРХЕОЛОШКИ ЗАПИС НА МИОДРАГ ГРБИЌ ЗА БИТОЛА	
ПРЕКУ НЕОБЈАВЕНИ АРХИВСКИ МАТЕРИЈАЛИ	425
Проф. д-р Вера Гошева	
СРПСКИ ИЗВОРИ ЗА БИТОЛА ЗА ПЕРИОДОТ 1916-1918 ГОДИНА	429
Проф.д-р Наташа Котлар-Трајкова	
ИНТЕРВЈУТО НА БРАНИСЛАВ НУШИЋ СО ЈАНЕ САНДАНСКИ ВО 1908 ГОДИНА	435
Др Драгомир Бончић	
ДОПРИНОС БЕОГРАДСКИХ НАУЧНИХ УСТАНОВА ИСТРАЖИВАЊУ РУДНОГ БЛАГА	
МАКЕДОНИЈЕ – ПРИМЕР ИСТРАЖИВАЊА УРАНА ПОСЛЕ ДРУГОГ СВЕТСКОГ РАТА.....	443
Д-р Драгомир Бончић	
ПРИДОНЕСОТ НА БЕЛГРАДСКИТЕ НАУЧНИ УСТАНОВИ ВО ИСТРАЖУВАЊЕТО НА	
РУДНОТО БОГАТСТВО НА МАКЕДОНИЈА – ПРИМЕР ОД ИСТРАЖУВАЊЕТО НА УРАНОТ	
ПО ВТОРАТА СВЕТСКА ВОЈНА.....	455
Д-р Александар Литовски	
СРПСКАТА ПРОПАГАНДА КОН ЕГЕЈСКИОТ ДЕЛ НА МАКЕДОНИЈА ПО	
ПРВАТА СВЕТСКА ВОЈНА И УБИСТВОТО НА СПАСОЕ ХАЦИ ПОПОВИЋ ВО БИТОЛА	469
Момир Нинковић	
Небојша СТАМБОЛИЈА	
ПОЛИТИЧКА БИОГРАФИЈА ЈОВАНА АЛТИПАРМАКОВИЋА (1891–1953)	477
Момир Нинковић	
Небојша СТАМБОЛИЈА	
ПОЛИТИЧКАТА БИОГРАФИЈА НА ЈОВАН АЛТИПАРМАКОВИЋ (1891–1953)	487
Доц. д-р Димитар Љоровски Вамваковски	
М-р Александар Јаневски	
БИТОЛА ВО ВТОРАТА ПОЛОВИНА НА XIX ВЕК: ОПШТИ КАРАКТЕРИСТИКИ ЗА ГРАДОТ	
(Стопански односи, бројност, состав на населението, градски живот).....	499
Д-р Роберто Трајковски	
ВОЕННИТЕ ЗАРОБЕНИЦИ ОД КРАЛСКАТА ЈУГOSЛОВЕНСКА ВОЈСКА ВО МАКЕДОНИЈА	
ПО ЗАВРШУВАЊЕТО НА АПРИЛСКАТА ВОЈНА ВО 1941 ГОДИНА.....	507
Проф. д-р. Сильвана Сидоровска-Чуповска	
СРПСКИТЕ ГИМНАЗИИ ВО БИТОЛА (1897-1912).....	513
Проф. д-р Македонка Митрова	
ОБРАЗОВНО-КУЛТУРНАТА ПОЛИТИКА НА КРАЛСТВОТО СРБИЈА ВО ОСМАНЛИСКА	
МАКЕДОНИЈА (XIX И ПОЧЕТОКОТ НА XX ВЕК): ФАЗИ И ДОСТИГНУВАЊА.....	517
др Божица Славковић	
ВЛАСТ БАНА И БАНСКЕ УПРАВЕ ВАРДАРСКЕ БАНОВИНЕ НА КОСОВУ И	
МЕТОХИЈИ 1929-1941	531
д-р Божица Славкович	
ВЛАСТА НА БАНОТ И НА БАНСКАТА УПРАВА НА ВАРДАРСКАТА БАНОВИНА НА КОСОВО И	
МЕТОХИЈА 1929-1941	547
Проф д-р Александар Растворић	
TIMES О МАКЕДОНИЈИ 1908. ГОДИНЕ	565
Проф д-р Александар Растворич	
„TIMES“ ЗА МАКЕДОНИЈА ВО 1908 ГОДИНА	573

Арети Сидовска	
ПОЛОЖБАТА ВО БИТОЛА ЗА ВРЕМЕ НА И НЕПОСРЕДНО ПО ПРВАТА СВЕТСКА ВОЈНА	
НИЗ БИТОЛСКАТА ПЕРИОДИКА.....	583
Др Јасмина Милановић	
СОЛИДАРНОСТ И ЕМАНЦИПАЦИЈА УТИЦАЈ ЖЕНСКИХ ОРГАНИЗАЦИЈА НА РАЗВОЈ	
ДРУШТВА У 19. И ПОЧЕТКОМ 20. ВЕКА	591
Д-р Јасмина Милановиќ	
СОЛИДАРНОСТ И ЕМАНЦИПАЦИЈА ВЛИЈАНИЕТО НА ЖЕНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ	
ВРЗ РАЗВОЈОТ НА ОПШТЕСТВОТО ВО 19 И ПОЧЕТОКОТ НА 20 ВЕК	609
М-р Соња Николова	
ВЛИЈАНИЕТО И ПОЛИТИКАТА НА СРПСКИТЕ КАДРИ ВО МАКЕДОНСКОТО	
НАЦИОНАЛНО-ОСЛОБОДИТЕЛНО ДВИЖЕЊЕ (1940-1943)	629
Доц. д-р Александар Симоновски	
НАРОДНООСЛОБОДИТЕЛНИТЕ ОДБОРИ ВО АДМИНИСТРАТИВНАТА ЕДИНИЦА	
БИТОЛСКА ОБЛАСТ ВО 1944 ГОДИНА.....	641
Проф.д-р Мишо Нетков	
СЕДЕК КОСТОВСКИ - ПРВИОТ РАДИОТЕЛЕГРАФИСТ НА ТИТО.....	649
Проф. д-р Александар ТРАЈАНОВСКИ	
ДЕЈНОСТА НА СРПСКИТЕ ВЛАДИЦИ ФИРМИЛИЈАН И ВАРНАВА ВО МАКЕДОНИЈА.....	655
М-р Елена Јосимовска,	
доц. д-р Верица Јосимовска	
ОБРАЗОВНИ ИНСТИТУЦИИ ВО ШТИП НА СРПСКИ НАСТАВЕН ЈАЗИК	
ВО ПЕРИОДОТ 1913-1941 ГОДИНА	667
Габриела Топузовска	
АПТЕКИ И АПТЕКАРСКА СЛУЖБА НА ТЕРИТОРИЈАТА НА КРАЛСТВОТО	
СХС/ЈУГОСЛАВИЈА	675